

Boendeplan för äldre 2021 med utblick mot 2040 Västerort

[stockholm.se](https://www.stockholm.se)

Sammanfattning

Region västerort omfattar stadsdelsområdena Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby och Bromma. Bedömningen är att det totala antalet vård- och omsorgsboendeplatser i regionen behöver utökas med 31 procent fram till år 2040. Av de äldre som under 2019 fick ett beslut om vård- och omsorgsboende valde 69 procent att bo kvar i Västerort. Inom regionen fanns i december 2019, 23 särskilda boenden för äldre varav 11, inklusive tre servicehus, drivs i egen regi eller på entreprenad och 12 drivs i privat regi. Sammanlagt fanns i regionen 1048 platser på vård- och omsorgsboende, varav 679 platser för äldre med demenssjukdom och 369 platser för äldre med somatisk sjukdom. Samtliga stadsdelsområden behövde köpa platser utanför regionen under 2019, periodvis var det under året brist på tillgängliga korttidsplatser i hela Stockholmsområdet. Under 2019 köpte regionens stadsdelar sammanlagt 13 104 korttidsvårddygn, vilket motsvarar cirka 36 helårsplatser.

Andelen invånare över 65 år beräknas i regionen öka med 36 procent från 2019 till 2040. Antalet personer 80 år och äldre prognosticeras att fördubblas i regionen under perioden. Inom regionen förutspås vissa skillnader, där Rinkeby-Kista stadsdelsområde prognosticeras att ha den största procentuella ökningen gällande behov av bostäder i vård- och omsorgsboende. Beslutade och planerade vård- och omsorgsboenden för perioden 2020-2022 ger regionen ett tillskott på totalt 342 platser. För perioden 2030-2039 finns ett beräknat behov av ytterligare 450 platser i privat nyproduktion.

Regionen ser ett ökat behov av platser med demensinriktning samt korttidsvård medan det uppmärksammas ett visst överskott på platser med somatisk inriktning. En del av de befintliga somatiska platserna kan på sikt behöva konverteras till demensplatser eller korttidsvårdsplatser. I regionen finns fyra profilboenden med sammanlagt 85 platser med inriktning äldrepsykiatri vilka inte ingår i valfrihetssystemet. Regionens fyra stadsdelsförvaltningar upplever behov av att utvecklas fler profilboenden för äldre personer med psykisk ohälsa, personer med dubbeldiagnoser som till exempel psykisk ohälsa i kombination med missbruk, samt för personer i hemlöshet med eller utan missbruk men med ett visst behov av hemtjänstinsatser. Behov finns även av färdigmöblerade lägenheter för personer med korta boendetider samt boende för personer i behov av kvalificerad sjukvård.

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Befolkning och behov i region västerort	5
Flyttströmmar region västerort.....	6
Vård- och omsorgsboende, somatik och demens	7
Yngre med stora omvårdnadsbehov, med eller utan demensdiagnos	9
Vård- och omsorgsboende med särskild inriktning mot exempelvis språk, kultur, etnicitet	9
Profilboende - utifrån gemensamma sjukdomsdiagnoser och/eller funktionsnedsättningar	10
Tabell 5. Platser i profilboende region västerort	12
Korttidsboende.....	12
Servicehus	14
SHIS, HVB-hem och stödboende	15
Seniorboende	16
Förelägganden ifrån Arbetsmiljöverket	18
Ansökningar om boende utifrån otillgänglig bostad under 2019	18

Bakgrund

I enlighet med stadens budget samverkar stadsdelsnämnderna regionvis för att årligen, per region, ta fram ett gemensamt förslag till en äldreboendeplan. I planen ska behov av ombyggnation, avveckling, nyproduktion, driftsformer och inriktningar av boenden för äldre sammanfattas och analyseras. Planens huvudsyfte är att säkerställa en trygg framtida boendesituation för äldre. I planen ska även seniorboende och servicehus ingå.

Äldreförvaltningen samordnar arbetet med att ta fram ett förslag till en stadsövergripande boendeplan i samarbete med stadsdelsförvaltningarna, stadsledningskontoret och Micasa fastigheter som är ett bostadsbolag vilket ägs av Stockholms stad. Den övergripande boendeplanen ska antas av äldrenämnden och godkännas av kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige ger utifrån den stadsövergripande boendeplanen budgetuppdrag till nämnderna gällande framtida utbyggnadsprojekt.

År 2017 var medellivslängden i Sverige, räknat från födelsen, drygt 84 år för kvinnor och nästan 81 år för män. Fram till år 2070 beräknas den öka till drygt 89 år för kvinnor och drygt 87 år för män¹. Det är en ökning med fem år för kvinnor och med drygt sex år för män. Medellivslängden ökar för alla utbildningsgrupper, med undantag för dem med endast förgymnasial utbildning. Skillnaderna i återstående medellivslängd vid 30 års ålder är större mellan personer med förgymnasial och eftergymnasial utbildning (6,2 år) än mellan kvinnor och män (3,3 år).

Enligt Swecos rapport *Framskrivning av äldreomsorgsbehovet 2019-2040*, har äldreomsorgskonsumtionen minskat för varje år sedan 1998. Anledningen till det är att åldersstrukturen i befolkningsgruppen 65 år och äldre förändras för varje år. Under senare år har antalet yngre äldre ökat medan antalet äldre över 80 år har minskat. I forskningen delas livet efter 65 år upp i en tredje och en fjärde ålder, där den tredje åldern fram till 80-85 år är relativt friska år för att därefter följas av sämre hälsa och större behov av omsorg. De år som tillkommer i ökad medellivslängd innebär att den fjärde åldern succesivt skjuts upp. Tiden i livet med omsorg förblir densamma, men blir förskjuten åldersmässigt. Forskningen har däremot sett att i de allra högsta åldrarna, 90-95 år, sker ingen förskjutning i när exempelvis somatiska sjukdomar debuterar. Utvecklingen av ett minskat behov av äldreomsorg beror inte enbart

¹ www.scb.se

på en förbättrad hälsa. Även utvecklingen av mediciner samt hjälpmedel är bidragande faktorer.

Prognoser och statistik i planen grundar sig till stor del på Stockholm Stads ordinarie befolkningsprognos framtagen år 2019 av Sweco, statistik från Micasa samt Swecos rapport Framskrivning av äldreomsorgsbehovet perioden 2019-2040.

Befolkning och behov i region västerort

I hela regionen beräknas en hög inflyttning under de kommande åren utifrån den nyproduktion av bostäder som pågår samt planeras i västerorts samtliga stadsdelsområden. Andelen invånare över 65 år beräknas i regionen öka med 36 procent från 2019 till 2040.

Tabell 1. Regionens befolkningsutveckling

Ålder	2019	2020	2030	2040
Totalt 65- år	33 100	33 810	42 810	51 870
<i>Därav</i>				
65-79 år	24 820	25 390	30 160	35 550
80- år	8 280	8 420	12 650	16 320
85- år	4 380	4 280	6 210	8 600
90- år	1 910	1 860	2 020	3 470

Tabell. Befolkningsutveckling. Stockholms stads befolkningsprognos, 2019. Källa: Sweco

I regionen bor många personer födda utanför EU och Norden. Fram till år 2040 beräknas antalet personer 80 år och äldre fördubblas i regionen jämfört med 2019. Viktiga faktorer som bedöms hänga samman med livslängd, och delvis även visat sig ha betydelse för omsorgsbehovet, är ensamboende, utbildningsnivå och var man är född. Antalet äldre utrikesfödda i ett stadsdelsområde har inte en signifikant betydelse för omsorgstagandet. Däremot relateras skillnader i omsorgstagandet till skillnader i inkomst mellan stadsdelsområdena.

Inom regionen förutspås vissa skillnader, där Rinkeby-Kista stadsdelsområde prognosticeras att ha den största procentuella ökningen gällande behov av vård-och omsorgsboende för äldre. Rinkeby-Kista är en av de stadsdelar som har det högsta andel ensamboende i åldersgruppen 65-79 år i Stockholm. I Rinkeby-Kista stadsdelsområde är cirka 56 procent av åldersgruppen 65 år

och äldre födda utanför EU och samtidigt har invånarna den lägsta medelinkomsten i staden.

Tabell 2. Prognos för behov av vård- och omsorgsboende

Stadsdelsnämnd	2019	2020	2025	2030	2040	Förändring % 2019-2040
Rinkeby-Kista	189	190	230	260	340	44
Spånga-Tensta	160	160	170	190	220	27
Hässelby-Vällingby	460	450	420	440	540	15
Bromma	434	430	460	530	680	36
Region västerort Totalt	1 243	1 250	1 270	1 420	1 790	31

Tabell. Framskrivning av äldreomsorgsbehov. Källa: Sweco

I regionen har under de senaste åren identifierats ett ökat behov av platser med demensinriktning samt korttidsvård medan det i perioder funnits överskott på platser med somatisk inriktning. Mot bakgrund av detta kan en del av de befintliga somatiska platserna på sikt behöva konverteras till demensplatser/korttidsvårdsplatser.

Kista vård- och omsorgsboende har 13 platser i malpåse och Hässelgården vård- och omsorgsboende har 9 platser i malpåse. Platserna är stängda tillsvidare p.g. av låg efterfrågan. I regionen är den samlade bedömningen att det nuvarande utbudet av vård- och omsorgsboenden inom regionen, tillgodoser behovet under de närmaste åren. Bedömningen är att det kommer att finnas ett överskott av platser särskilt gällande somatik.

Beslutade och planerade vård- och omsorgsboenden för perioden 2020-2022 ger regionen ett tillskott på totalt 342 platser. För perioden 2030-2039 finns ett beräknat behov av ytterligare 450 platser i privat nyproduktion.

Flyttströmmar region västerort

Valfrihetssystemet i Stockholms stad gör det möjligt för äldre att välja det boende de önskar när de fått ett beslut om vård- och omsorgsboende. Av de äldre i regionen som under 2019 fick ett beslut om vård- och omsorgsboende valde 69 procent att bo kvar i västerort, 15 procent flyttade till innerstaden, 6 procent valde östra söderort och 3 procent västra söderort. Åtta procent har flyttat ifrån Stockholm till vård- och omsorgsboenden i andra kommuner som ingår i Stockholms stads valfrihetssystem.

Förutom demografiska förändringar påverkar även boendetidernas längd behovet av platser inom vård- och omsorgsboenden. Medianvärdet för boende på servicehus i västerort 2018 var 28,5 månader och för vård- och omsorgsboende 22,6 månader för demensinriktning samt 12,2 månader för inriktning somatik.

Vård- och omsorgsboende, somatik och demens

Inom regionen fanns i december 2019 totalt 8 vård- och omsorgsboenden som drivs i egen regi eller på entreprenad samt 12 vård- och omsorgsboenden i privat regi. Sammanlagt fanns i regionen 1048 platser på vård- och omsorgsboende, varav 679 platser för äldre med demenssjukdom och 369 platser för äldre med somatisk sjukdom.

Tabell 3. Befintliga platser i vård- och omsorgsboende

Stadsdelsnämnd	Somatik	Demens	Totalt	Förändring jmf Boendeplan 2020
Rinkeby-Kista				
Egen regi	39	54	93	0
Entreprenad	0	0	0	0
Privat LOV	27	44	71	0
Spånga-Tensta				
Egen regi	0	0	0	0
Entreprenad	0	22	0	0
Privat LOV	10	74	84	+ 57
Hässelby-Vällingby				
Egen regi	50	79	129	-32
Entreprenad	0	45	45	0
Privat LOV	57	43	100	-19
Bromma				
Egen regi	121	195	316	-3 demens
Entreprenad	0	0	0	0
Privat LOV	65	101	166	0
Region västerort	369	679	1 048	+3
Totalt antal platser				

Tabell. Antal platser i vård- och omsorgsboende, inriktning och driftform. Mätdatum: 2019-12-01

Rinkeby-Kista

Kista vård- och omsorgsboende har under 2019 haft 5-10 lediga platser, främst inom somatisk sjukdom/nedsättning. Rinkeby vård- och omsorgsboende med 16 platser har avvecklats under 2019, samtliga boende valde att flytta till Kista vård- och omsorgsboende. Ett nytt vård- och omsorgsboende med 90 platser ska byggas i Rinkeby och beräknas vara klart 2021/22.

Spånga-Tensta

I Spånga finns Villa Solhem, ett privat vård- och omsorgsboende som öppnade 2019 och som har 57 platser med inriktning mot somatisk sjukdom/nedsättning och demenssjukdom. Fristad äldreboende med 22 platser avvecklas 31 januari 2021. Vardaga planerar ett boende med 76 lägenheter, detta boende beräknas stå klart runt 2021/2022. Ytterligare en planerad byggnation i stadsdelsområdet är Tenstaterassen där Svenska vårdbyggen fått markanvisningar till år 2020 för att uppföra 72 platser vård- och omsorgsboende. Det sammanlagda behovet av platser vid vård- och omsorgsboende bedöms därmed vara tillgodosett och en viss överetablering av platser kommer finnas de närmsta åren.

Hässelby-Vällingby

Den 1 december 2019 hade Hässelby-Vällingby stadsdelsområde sex lediga platser för äldre med somatisk sjukdom och tre lediga platser för äldre med demenssjukdom. Fem personer stod i kö. Antalet platser har minskat med totalt 51 platser från föregående års boendeplan. Skolörtens vård- och omsorgsboende avvecklades under sensommaren 2019 vilket innebar att antalet platser minskade med 32. Vällingbygårdens platser rapporterades som det totala antalet platser i förra årets boendeplan. I årets plan redovisas antalet platser som nu är inom valfrihetsystemet vilket gör att antalet platser är färre än i förra årets boendeplan. Förvaltningen ser inte att det finns behov av nybyggnation de närmaste åren, men väl på längre sikt. Vardaga planerar att bygga ett vård- och omsorgsboende i Riddersvik med 58 platser. Planerad byggstart är 2021-2022. Fram till år 2023 beräknas det dock finnas ett överskott av vård- och omsorgsboendeplatser i stadsdelsområdet.

Bromma

Den 1 december 2019 hade Bromma stadsdelsförvaltning två lediga platser för äldre med demenssjukdom och en ledig plats för äldre med somatiska sjukdomar. Förvaltningen har de senaste åren sett ett ökat behov av de korttidsvårdsplatser som finns på Mälarbacken samtidigt som det i perioder funnits överskott på vård- och omsorgsboendeplatser. Tre demensplatser på Mälarbacken har

därför konverterats till korttidsvårdsplatser och förvaltningen planerar för att eventuellt konvertera ytterligare ett antal platser till korttidsvård.

Efib AB har fått markanvisning i Abrahamsberg för nyproduktion av ett vård- och omsorgsboende med 72 platser. Planerad byggstart är år 2020 med inflyttning år 2022. Förutsatt denna nyproduktion är Brommas behov av platser på vård- och omsorgsboende tillgodosett fram till omkring år 2030.

Yngre med stora omvårdnadsbehov, med eller utan demensdiagnos

I hela regionen finns behov av platser på vård- och omsorgsboende för yngre personer med demenssjukdom och beteendeproblematik. I Bromma finns flera personer under 65 år placerade på vård- och omsorgsboende för äldre. Personerna har beslut från olika stadsdelsförvaltningar. För att kunna erbjuda ett fungerande och bra boende för yngre personer med stora omvårdnadsbehov, med eller utan demensdiagnos, är det angeläget att staden kan erbjuda boendeenheter för dessa målgrupper.

Vård- och omsorgsboende med särskild inriktning mot exempelvis språk, kultur, etnicitet

I regionen har ingen efterfrågan av boenden med HBTQ-inriktning uppmärksamats. I regionen finns inte heller efterfrågan på vård- och omsorgsboende inom ramen för förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska. Eventuella önskemål har tillgodosetts inom LOV.

Rinkeby-Kista

I Akalla finns de privat driva verksamheterna Bejtona och Persikan med arabisk- respektive persisktalande inriktning. Persikan har 36 platser med inriktning demenssjukdom och 18 platser med inriktning somatisk sjukdom/nedsättning. Bejtona har åtta platser med inriktning demenssjukdom och nio platser med inriktning somatisk sjukdom/nedsättning. Båda verksamheterna upplever efterfrågan på platser utifrån sin inriktning. På sikt kan man räkna med att fler äldre med annan etnisk bakgrund och med stora omvårdnadsbehov väljer att flytta till ett vård- och omsorgsboende.

Utifrån befolkningsstrukturen där en hög andel äldre är utrikesfödda bedömer förvaltningen att det kommer att finnas behov av att utveckla mindre boendeenheter med språk- och kulturinriktningar. Många äldre i Rinkeby-Kista har idag hemvårdsbidrag för att kunna

bo kvar hemma och får stöd och hjälp från närstående. Det är dock troligt att en högre andel av de äldre framöver kommer ansöka om plats på äldreboende. Detta då kvinnorna i stadsdelsområdet i högre grad än tidigare beräknas förvärvsarbeta. Inriktningen för avdelningarna i det nya boendet i Rinkeby, vilket beräknas stå klart 2021/2022 är ännu inte bestämt. Det är viktigt att det innefattar avdelningar med språk- och kulturinriktning samt möjlighet till parboende.

Spånga-Tensta

Det finns ingen efterfrågan av vård- och omsorgsboende med särskild inriktning. Stadsdelsområdets största språkgrupp förutom svenska är somaliska vilket med kommande generationer kan generera önskemål om denna språkinriktning inom VoB

Hässelby-Vällingby

Hässelby-Vällingby har ingen efterfrågan av vård- och omsorgsboende med särskild inriktning.

Bromma

Hannahemmet drivs av Ersta Diakoni och har 27 platser för finsktalande.

Tabell 4. Platser i vård- och omsorgsboende med särskild inriktning

Stadsdelsnämnd	Inriktning	Totalt	Förändring jmf Boendeplan 2020
Rinkeby-Kista			
Bejtona-Akalla	Arabisktalande Somatik/demens	17 9/8	-
Persikan-Akalla	Persisktalande Somatik/demens	54 18/36	-
Spånga-Tensta	0	0	-
Hässelby-Vällingby	0	0	-
Bromma			
Hannahemmet	finsktalande	27	-
Region västerort		125	
Totalt antal platser			

Tabell. Antal platser särskild inriktning.. Mät datum: 2019-12-01

Profilboende - utifrån gemensamma sjukdomsdiagnoser och/eller funktionsnedsättningar

I regionen finns fyra profilboenden med sammanlagt 85 platser med inriktning äldrepsykiatri. Dessa ingår inte i valfrihetssystemet.

Regionens fyra stadsdelsförvaltningar upplever behov av fler profilboenden för äldre personer med psykisk ohälsa, personer med dubbeldiagnoser som till exempel psykisk ohälsa i kombination med missbruk, samt för personer i hemlöshet med eller utan missbruk men med ett visst behov av hemtjänstinsatser. Behov finns även av färdigmöblerade lägenheter för personer med korta boendetider samt boende för personer i behov av kvalificerad sjukvård.

Rinkeby-Kista

Det är idag svårt att hitta boenden för äldre personer med psykisk ohälsa som yttrar sig t.ex. i form av samlande som lett till vräkning. Lämpliga boendelösningar för målgruppen saknas. Ett framtida behov förutspås vara profilboende med psykiatrisk inriktning då förvaltningen upplever att målgruppen ökar. Förvaltningen köpte 11 platser på profilboende under 2019. På det förvaltningsdrivna gruppboendet inom socialpsykiatri bor tre personer som är över 65 år. På socialpsykiatrins stödboende i egen regi bor två personer över 65 år.

Hässelby-Vällingby

I Hässelby-Vällingby finns två profilboenden. Det ena boendet är för äldre med en psykiatrisk problematik och det andra boendet är för äldre med frontallobsdemens och Korsakoffs syndrom. Förvaltningen bedömer att det framöver kommer finnas behov av vård- och omsorgsboendeplatser för äldre hemlösa personer som har en missbruksproblematik eller andra specifika behov. Det finns även behov av ett vård- och omsorgsboende med hospiceplatser. Under 2019 köpte förvaltningen 16 profilboendeplatser utanför stadsdelsområdet.

Spånga-Tensta

Förvaltningen upplever att det är svårt hitta boende för äldre med psykisk ohälsa som exempelvis yttrar sig i form av ett samlande som lett till vräkning eller för personer som har PTSD. Det saknas lämpliga boendeformer för målgruppen och förvaltningen ser ett behov av denna typ av boenden framöver. Förvaltningen köpte 10 platser för äldre på profilboenden 2019.

Bromma

I Bromma finns ett profilboende i egen regi med psykiatrisk inriktning beläget på Mälarbacken som har 26 platser. Vardaga driver Lindegård med 18 platser varav nio platser har inriktning psykiatrik och nio platser har inriktning demenssjukdom med atypiska symptom och kognitiv funktionsnedsättning. Under 2019

köpte förvaltningen 16 platser på profilboende, åtta av platserna inom stadsdelen och åtta platser utanför.

Tabell 5. Platser i profilboende region västerort

Stadsdelsnämnd	Inriktning	Totalt	Förändring jmf Boendeplan 2020
Rinkeby-Kista	0	0	
Spånga-Tensta	0	0	
Hässelby-Vällingby			
Egen regi	Psykiatri	29	-
Privat LOV	Frontallobsdemens, Korsakov	12	-
Bromma			
Egen regi	psykiatrisk	26	-
Privat LOV	Psykiatrisk	18	-
Region västerort Totalt antal platser		85	-

Tabell. Antal platser i profilboende, inriktning och driftform. Mätdatum: 2019-12-01

Korttidsboende

Antalet befintliga korttidsplatser i västerort är ojämnt fördelat mellan stadsdelsområdena. Samtliga stadsdelsområden behöver köpa platser utanför regionen. Periodvis har det under 2019 varit brist på tillgängliga platser i hela Stockholmsområdet. Under 2019 köpte regionens stadsdelar sammanlagt 13 104 korttidsvårddyg, vilket motsvarar cirka 36 helårsplatser. Detta är en minskning sedan 2019 med 2 341 dygn vilket motsvarar cirka sex helårsplatser.

I tre av de fyra stadsdelsförvaltningarna inom regionen finns specialistteam som arbetar med metoden ”Tryggt mottagande i hemmet”. En förvaltning har implementerat arbetsmetoden och startar upp med ”Tryggt mottagande” under våren 2019. Hittills har införandet av metoden inte resulterat i att behovet av korttidsvård upplevs ha minskat nämnvärt i något av regionens stadsdelsområden.

Rinkeby-Kista

Behovet av korttidsplatser ligger ganska konstant ifrån föregående år. Ibland behöver platser köpas även utanför LOV då det är ont om upphandlade platser. Förvaltningen ser över möjligheten att frigöra platser på Kista vård- och omsorgsboende för korttidsvård. Under 2019 köpte förvaltningen totalt 1044 dygn korttidsvård vilket

motsvarar tre helårsplatser och är en minskning med 1064 dygn jämfört med 2018 vilket motsvarar tre helårsplatser.

Spånga-Tensta

Bedömningen är att behovet av korttidsplatser även fortsättningsvis kommer att vara högt, i kombination med behov av växelvård. Förvaltningen köpte 2019 totalt 1514 dygn korttidsvård vilket motsvarar fyra helårsplatser och är en minskning med 400 dygn jämfört med 2018 vilket motsvarar en helårsplats. Antalet köpta dygn har minskat de sista två åren. Förvaltningen har ett team som jobbar enligt ”tryggt mottagande i hemmet” men det är än så länge gått att se om minskningen av köpta korttidsplatser är en effekt av detta.

Hässelby-Vällingby

Koppargårdens korttidsboende har utökat antalet korttidsvårdsplatser från 12 till 16 platser under 2019. Under 2019 köpte förvaltningen 6076 korttidsvårdsdygn varav 2925 dygn köptes av annan förvaltning, entreprenör i staden eller av enskild verksamhet. Antalet korttidsvårdsdygn har minskat från 6945 dygn 2018 till 6076 år 2019 vilket motsvarar en minskning med två helårsplatser. Hässelby-Vällingby kommer under våren 2020 att starta upp arbetet med modellen ”Tryggt mottagande i hemmet”, vilket förväntas minska behovet av korttidsplatser för återhämtning efter sjukhusvistelse.

Bromma

Mälarbackens korttidsvård i egen regi har 20 platser uppdelade på två enheter för äldre med demenssjukdom och med somatisk nedsättning/sjukdom. I stadsdelsområdet finns även Pensionat Kinesen, en kommunövergripande verksamhet som har fyra platser med inriktning på avlastning för anhöriga som vårdar en närstående med demenssjukdom. Under 2019 köpte förvaltningen totalt 4 470 korttidsvårdsdygn vilket motsvarar ca 12 helårsplatser. Antal köpta platser 2019 ligger på samma nivå som 2018. Det har stundtals varit svårt att hitta lediga platser för korttidsvård och förvaltningen har köpt platser utanför staden. Samtidigt har det i perioder funnits överskott på platser i vård- och omsorgsboende. Då efterfrågan på Mälarbackens korttidsvårdsplatser är hög även från andra stadsdelar, har förvaltningen därför utökat antalet platser. För att kunna tillgodose den ökade efterfrågan planerar förvaltningen för en eventuell ytterligare utökning av korttidsvårdsplatserna.

Den förväntade effekten i form av minskat antal köpta korttidsvårdsdygn som Tryggt mottagande i hemmet förväntades ge

har uteblivit. Detta beror bland annat på att majoriteten av besluten om korttidsvård är baserade på ett behov av växelvis vård- och omsorgsboende utifrån anhörigas behov av stöd och avlastning.

Tabell 6. Korttidsboende i regionen

Stadsdelsnämnd	Somatik	Demens	Totalt	varav platser för anhörigstöd	Förändring jmf Boendeplan 2020
Rinkeby-Kista	0	0	0	-	-
Spånga-Tensta	0	0	0	-	-
Hässelby-Vällingby	8	8	16		+4
Bromma	8	16	24	4	+3 demens
Region västerort Totalt antal platser	16	24	40		+7

Tabell. Antal korttidsplatser per inriktning. Mätdatum: 2019-12-01

Servicehus

Rinkeby-Kista

För Kista servicehus planeras stambyte och renovering 2021-2023. Under 2017 tog stadsdelsnämnden beslut om att avveckla 88 servicehuslägenheter i huset bredvid, Kista Torg 3. Det tomställda huset kommer att användas för evakuering av de boende från servicehuset. Planer finns på att efter evakueringar och stambyten göra om lägenheterna i det tomställda huset till seniorbostäder.

Spånga-Tensta

Fristad servicehus avvecklas 31 januari 2021. Det är inflyttningsstopp till servicehuset.

Hässelby-Vällingby

Förvaltningen har Skolörtens servicehus med 88 lägenheter varav 11 lägenheter stod tomma (1dec 2019). Servicehusets lokaler är i behov av upprustning. Behovet att ha kvar servicehuset bör ses över inom de närmaste åren. En samordning av detta bör ske inom regionen.

Bromma

Det finns inget servicehus inom stadsdelsområdet. Behovet av servicehus tillgodoses genom att erbjuda plats inom andra delar av regionen och staden.

Tabell 7. Befintliga servicehuslägenheter i regionen december 2019

Stadsdelsnämnd	Antal servicehus	Antal lägenheter	Lediga lägenheter	Förändring jmf Boendeplan 2020
Rinkeby-Kista	1	89	10	-
Spånga-Tensta	1	153	0	-153, Avvecklas
Hässelby-Vällingby	1	88	11	-
Bromma	0	0	0	-
Region västerort totalt	3	334	21	-153

Tabell. Antal servicehuslägenheter. Mätdatum: 2019-12-01

SHIS, HVB-hem och stödboende

SHIS erbjuder boende för stockholmare som, av ekonomiska eller av sociala skäl, hamnat utanför den ordinarie bostadsmarknaden. Äldre personer kan därmed finnas boende inom SHIS placerade av annan enhet än äldreomsorgen. Vid mätning 2019 hade regionen ingen äldre boende på SHIS med bistånd av äldreomsorgen. Detta är två platser färre än 2018.

Plats på HVB-hem kan bli aktuellt för äldre med missbruk och/eller psykisk funktionsnedsättning. Regionens äldreomsorg hade vid 2019 års mätning 18 personer boende på HVB-hem vilket är en ökning med fyra sedan 2018.

Tabell 8. Köpta platser HVB-hem

Stadsdelsnämnd	Inom staden	Utom staden	Totalt	Förändring jmf Boendeplan 2020
Rinkeby-Kista	0	0	0	-2
Spånga-Tensta	0	4	4	+0
Hässelby-Vällingby	3	3	6	+3
Bromma	0	8	8	+3
Region västerort totalt	3	15	18	+4

Tabell. Antal köpta platser på HVB. Mätdatum: 2019-12-01

Stödboende kan vara en biståndsbedömd boendeform som blir aktuell för äldre hemlösa exempelvis med psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik. Hässelby-Vällingby och Rinkeby-Kista upplever att det finns ett stort behov av stödboende då antalet äldre med psykisk ohälsa som är vräkningshotade eller hemlösa ökar.

Orsaken till meddelande om avhysning eller att en äldre lever som hemlös kan vara till exempel samlarbeteende eller missbruk. Vid 2019 års mätning bodde 14 personer i regionen på stödboende med beslut ifrån äldreomsorgen, detta är en minskning med tre personer sedan 2018. Utöver de 14, kan äldre vara placerade på stödboende av annan enhet samt finnas inom socialpsykiatrins stödboenden.

Tabell 9. Köpta platser stödboende

Stadsdelsnämnd	Inom staden	Utom staden	Totalt	Förändring jmf Boendeplan 2020
Rinkeby-Kista	4	0	4	-1
Spånga-Tensta	6	0	6	+2
Hässelby-Vällingby	4	0	4	+1
Bromma	0	0	0	-5
Region västerort totalt	14	0	14	-3

Tabell. Antal köpta platser på stödboende. Mätdatum: 2019-12-01

Seniorboende

Bebyggelsen i en stor del av Västerort, främst i Bromma och Hässelby-Vällingby, består av trevåningshus utan hiss vilket medför att många äldre i takt med stigande ålder får en sämre förutsättning för ett självständigt liv. Det behöver skapas alternativ för de äldre som önskar och behöver ett mer tillgängligt boende. Fortsatt utveckling av seniorboenden i olika upplåtelseformer som ett komplement för de personer som inte är i behov av heldygnsomsorg är därför angeläget. Utvecklingen inom äldreomsorgen de kommande åren ställer krav på en kontinuerlig och flexibel anpassning av stadens verksamheter. Utöver seniorboenden angivna i tabell 10, finns i regionen även flera seniorboenden i privat regi, såsom t ex Josefinahemmet och Nockebyhem. Det finns i regionen även flertalet seniorbostäder i form av bostadsrättsföreningar med åldersgräns riktade till en äldre målgrupp. En långsiktig planering krävs för att anpassa stadens boenden till att möta framtida behov och önskemål. Regionen kan inte förutse hur privata aktörer kommer att etablera, alternativt utveckla, verksamheter vilket bidrar till en osäkerhet i planeringen.

Rinkeby-Kista

I Akalla finns ett seniorboende med 99 platser. Förvaltningen samverkar med pensionärsföreningar som driver en öppen mötesplats för seniorer i fastigheten. I Kista finns planer på att omvandla det hus som tidigare inrymt servicehuslägenheter till

seniorboende med ca 90 platser. Det ligger dock några år fram i tiden då fastigheten kommer att användas för evakuering av Kista servicehus. I anslutning till servicehuset öppnade förvaltningen under våren 2018 ett aktivitetscenter. Inom stadsdelsområdet finns totalt tre öppna mötesplatser för seniorer som drivs av pensionärsföreningar med stöd av förvaltningen.

Spånga-Tensta

Enligt Swecos rapport om framtidens behov av seniorboende är Spånga-Tensta den stadsdelsnämnd som har minst antal seniorbostäder, endast 29 seniorbostäder har kunnat lokaliseras. Upplåtelseformen för dessa är bostadsrätter. I före detta Tensta servicehus lokaler i Tensta centrum bygger Micasa om lokalerna till bostäder.

Tabell 10. seniorboenden i regionen december 2019.

Stadsdelsnämnd		Antal lägenheter	Fastighetsägare	
Rinkeby-Kista				
Akalla seniorboende		99	Micasa	
Spånga-Tensta				
Hässelby-Vällingby				
Hässelgårdens seniorboende		119	Micasa	
Fästmansoffan Seniorboende		32	Micasa	
Vallörten seniorboende		31	Micasa	
Grimsta		61	Svenska bostäder +65	
Vällingby centrum		35	Svenska bostäder +65	
Bromma				
Tranebergs seniorboende		60	Micasa	
Tunet Seniorboende		106	Micasa	

Tabell. Antal seniorboendelägenheter Mätdatum: 2019-12-01

Hässelby-Vällingby

Inom stadsdelsområdet finns två seniorboenden med aktivitetscentra. Idag finns det totalt 377 seniorbostäder i stadsdelsområdet. Utöver de seniorboenden som är nämnda i ovanstående tabell finns det seniorboenden i privat regi.

Bromma

I Bromma finns två seniorboenden med aktivitetscentra i kommunal regi, Tunet respektive Traneberg. Utöver dessa finns även flera seniorboenden i privat regi. Micasa har i sin plan för nybyggnad av seniorboende 2018-2040 prioriterat att söka platser för nya seniorbostäder i Alvik, Åkeslund, Blackeberg, Riksby, Åkeshov, Traneberg och Abrahamsberg – alla belägna inom Bromma stadsdelsförvaltning.

Förelägganden ifrån Arbetsmiljöverket

Stadsdelsnämnderna i region västerort har inga förelägganden från Arbetsmiljöverket.

Ansökningar om boende utifrån otillgänglig bostad under 2019

Rinkeby-Kista

Förvaltningen ser endast enstaka om några, ansökningar om boende utifrån otillgänglig bostad.

Spånga-Tensta

Förvaltningen har endast enstaka ansökningar om boende utifrån otillgänglig bostad.

Hässelby-Vällingby

Under 2019 var det 21 ansökningar som inkom till förvaltningen där anledningen till att ansökan gjordes var en otillgänglig bostad. Stadsdelsområdet har en hög andel flerfamiljshus utan hiss vilket leder till att invånare ansöker om ett annat boende på grund av att nuvarande bostad inte är tillgänglig med hiss eller att själva bostaden inte fungerar då det finns ett behov av olika skrymmande hjälpmedel.

Bromma

Förvaltningen emottog totalt 51 ansökningar under 2019, mot bakgrund av otillgänglig bostad.

Tabell 12. Sammanställning särskilda boenden för äldre, i region västerort december 2019

Stadsdelsnämnd	Vård- och omsorgsboende/ servicehus	Fastighetsägare	Antal platser	Driftsform	Utförare
Rinkeby-Kista					
Kista VoB	VoB	Micasa	93	Kommunal	
Kista servicehus	servicehus	Micasa	89	Kommunal	
Bejtona-Akalla	VoB		17	Privat	Kavat Vård
Persikan-Akalla	VoB		54	Privat	Kavat Vård
Spånga-Tensta					
Fristad äldreboende	VoB	Micasa	22	Entreprenad	Bräcke Diakoni Avvecklas 210131
Fristads servicehus	servicehus	Micasa	153	Kommunal	Avvecklas 210131
Vilbacken	VoB	Micasa	36	Privat	Kavat Vård
Villa Solhem	VoB	Ambea	48	Privat	Vardaga
Hässelby-Vällingby					
Skolörtens servicehus	servicehus	Micasa	88	Kommunal	
Koppargården	VoB Korttidsboende	Micasa	129	Kommunal	
Liviagården VoB	Profilboende	Micasa	29	Kommunal	
Hässelgården	VoB	Micasa	45	Entreprenad	Nordlandia
Vällingbygården	VoB	Anderson & Company	24	Privat	Attendo AB Vällingbygården
Attendo bättringsvägen	VoB	Micasa	58	Privat	Attendo
Villa Vesta VoB	VoB	Micasa	18	Privat	Bräcke diakoni
Sjöbergagård	profilboende		12	Privat	Sjöberga gård AB
Bromma					
Mälarbacken	VoB, Profilboende korttidsboende	Micasa	282	Kommunal	
Sörklippan VoB	VoB, Korttidsboende	Micasa	48	Kommunal	
Brommagården	VoB	Micasa	36	Kommunal	
Nymilen	VoB		45	Privat	Opalen vård AB
Nockebyhöjdens Äldreboende	VoB	Stift. S.V. Pauvres Honteux	67	Privat	Stift. S.V. Pauvres Honteux
Hannahemmet	VoB, profilboende	Micasa	54	Privat	Ersta Diakoni
Lindegård	profilboende		18	Privat	Vardaga

Mätdatum: 2019-12-01